

به مهاجرت جزو یکی از گزینه‌های اصلی آنان است. اگر شخصی به دلایل عاطفی و دوری اقدام برای مهاجرت به کانادا نمی‌کند، امروز اقدام به مهاجرت به دوبی می‌کند و به دنبال شریک تجاری خارجی می‌رود.

وی با اشاره به اینکه در زمان جنگ اگر اینترنت قطع نباشد، روی تعداد کاربران تأثیری گذاشته نمی‌شود، گفت:

وقتی ما فضایی را شکل داده‌ایم که ارکان آن بر روی بستر اینترنت قرار بگیرند و با تکنولوژی کار کنند، اما این بستر با تکنولوژی قطع و دچار اختلال می‌شود، امکان از دست دادن کار یا حرفه برای افراد به وجود می‌آید. استارت آپ‌هایی مانند مجموعه ما که فرصت درآمدزایی به افرادی مانند پزشکان و پرستاران می‌دهد، با کاهش درآمدی مواجه می‌شوند. در شرایط بحرانی که وضعیت اینترنت مختل می‌شود، افرادی که شغل خود را در چنین فضایی قرار داده‌اند با مشکل مواجه می‌شوند.

ظاهرخانی اضافه کرد: ما دارای صندوق برای سرمایه گذاری در استارت آپ‌ها هستیم به این معنا که تعدادی از افراد ثروتمند در این حوزه وارد سرمایه گذاری می‌شوند. اکنون شرکت‌های بزرگ بر روی استارت آپی سرمایه گذاری می‌کند که مرتبط با زنجیره تامین خودش باشد.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا ما دارای استارت آپ‌های بین المللی هستیم یا خیر گفت: ما استارت آپ‌های بین المللی در کشور نداریم. البته تعریف من از بین المللی شدن این است که در ایران آغاز به کار کرده باشد و سهامداران آن هم ایرانی باشند و سپس در فضای بین المللی شروع به کار کند. اگر هر شخصی سودای کارآفرینی دارد و در کشورهای حوزه خلیج فارس به دنبال سرمایه گذاری خارجی می‌رود، حتی اگر محصولش در ایران دارای کارکرد باشد، فضا را فراتر از ایران می‌بیند.

ظاهرخانی در پاسخ به این سوال که آیا استفاده روزانه از پلتفرم‌ها تلاطم پیدا می‌کند یا ممکن است دچار شوک شده و به عقب بازگردد، گفت: ما ناگزیر هستیم که استفاده از پلتفرم‌ها را بروش دهیم. بهره‌وری باید در گذر زمان رخ دهد و اساس پلتفرمی شدن هم بهره‌وری است. بهره‌وری نیاز جوامع مدرن است و حاکمیت هم به این مساله آگاه است، اما می‌خواهد آن را کنترل کند.

ظاهرخانی با اشاره به اینکه AI (هوش مصنوعی) به معنای بهره‌وری است، افزود: استارت آپ‌ها آمده‌اند تا زمان و پول ما را از طریق بهره‌وری افزایش دهند. AI باید نفوذ پیدا کند تا بهره‌وری بیشتری داشته باشیم. اکنون بسیاری از ایرانی‌ها بر روی لبه AI در حال فعالیت هستند، اما در خارج از کشور.

و ذخیره‌ای که در شرایط بحرانی بتوانند از آن برداشت کنند، ندارند، گفت: چنانچه این مجموعه‌ها چنین صندوقی داشته باشند از شکل استارت‌آپی خارج می‌شوند و به سازمانی تبدیل می‌شوند که اقدام به سرمایه گذاری کرده است؛ بنابراین در شرایط بحرانی شکنندگی برای استارت آپ‌ها بسیار بالاست.

ظاهرخانی افزود: من در سال گذشته با مسائل رگولاتوری مواجه بودم که هنوز هم ادامه دارد. در حدود ۵ میلیارد تومان از مطالبات شرکت که برای هزینه‌های حقوق و مارکتینگ صرف می‌شد، تا اسفندماه بلوکه شده بود. در این زمان یکی از سرمایه‌گذاران ما سهام یکی دیگر از سرمایه‌گذاران را خریداری کرد. در زمان جنگ ۱۲ روزه اگر سهام سرمایه‌گذار ما خریداری نشده بود، همین دو سرمایه‌گذار تقاضای تعطیلی کسب و کارمان را می‌کردند. این مسائل برای صاحبان استارت آپ‌ها اضطراب زیادی را به همراه دارد. به همین علت ما دائما در حال مذاکره با سرمایه‌گذار برای توسعه کسب و کارمان هستیم.

وی با بیان اینکه شرکت‌های استارت آپی به ندرت عمر فعالیت زیادی دارند، افزود: من از ۵ سال گذشته که کار در این حوزه را آغاز کردم، استارت آپ‌هایی بودند که شروع به کار کرده بودند و حالا بعد از گذشت این چند سال ما جزو معدود استارت آپ‌هایی هستیم که پنج ساله شده‌ایم. از سال ۱۴۰۰ تاکنون کمتر مجموعه‌ای را سراغ دارم که پنج سال از عمر فعالیتش گذشته باشد. این موضوع صرفا به دلیل وجود شرایط کشور نیست بلکه به دلیل عدم وجود انگیزه و تاب آوری و روحیه افراد است.

ظاهرخانی تصریح کرد: وقتی استارت آپی شکل نمی‌گیرد، مهاجرت میان‌نخشان افزایش پیدا می‌کند. به عنوان مثال ما دارای گروهی ۲۸ نفره از فارغ التحصیلان بودیم که هنوز هم این گروه دایر است ولی اکنون فقط ۴ نفر از این گروه در ایران مانده‌ایم درحالی‌که یک نفر از این ۴ نفر در فکر مهاجرت است. افرادی که سن پایین تری دارند اقدام